

МОН ДРУЗЬЯ

**NHIỆT LIỆT CHÀO MỪNG CÁC EM HỌC SINH
ĐẾN VỚI LỚP HỌC TRỰC TUYẾN**

MÔN NGỮ VĂN LỚP 9

Trường Sơn Đông nắng – Tây mưa
Ai chưa đến đó như chưa rõ mình

Xe vận tải trên đường Trường Sơn thời kì kháng chiến chống Mỹ

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

I/ Tìm hiểu chung:

1. Tác giả:

- Phạm Tiến Duật(1941-2007)
- Quê: Phú Thọ
- Ông là gương mặt tiêu biểu cho thế hệ nhà thơ trẻ thời chống Mỹ.
- Thơ ông thường viết về thế hệ trẻ trong kháng chiến chống Mỹ với giọng điệu trẻ trung, sôi nổi, tinh nghịch, sâu sắc.

- *“Trường Sơn Đông - trường Sơn Tây”*
- *“Lửa đèn”*
- *“Gửi em cô thanh niên xung phong”*

Phạm Tiến Duật (1941 - 2007)

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

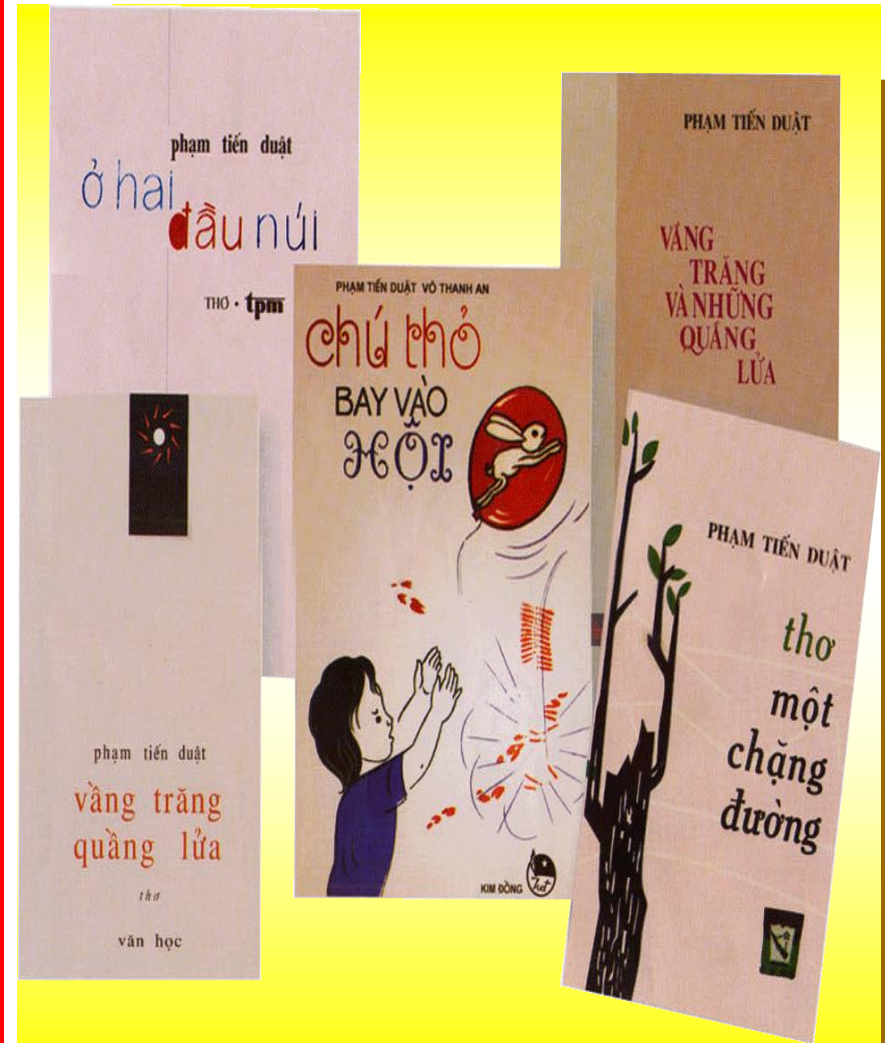
I/ Tìm hiểu chung:

1. Tác giả:

2. Tác phẩm:

- Hoàn cảnh sáng tác:

Bài thơ ra đời năm 1969, in trong tập "*Vàng trắng quàng lửa*"

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

Không có kính không phải vì xe không có kính
Bom giạt bom rung kính vỡ đi rồi
Ung dung buồng lái ta ngồi,
Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng.

Nhìn thấy gió vào xoa mắt đắng
Nhìn thấy con đường chạy thẳng vào tim
Thấy sao trời và đột ngột cánh chim
Như sa như ùa vào buồng lái.

Không có kính, ừ thì có bụi,
Bụi phun tóc trắng như người già
Chưa cần rửa, phì phèo châm điếu thuốc
Nhìn nhau mặt lấm cười ha ha.

**Không có kính, ừ thì ướt áo
Mưa tuôn mưa xối như ngoài trời
Chưa cần thay, lái trăm cây số nữa
Mưa ngừng, gió lùa khô mau thôi.**

**Những chiếc xe từ trong bom rơi
Đã về đây họp thành tiểu đội
Gặp bè bạn suốt dọc đường đi tới
Bắt tay qua cửa kính vỡ rồi.**

**Bếp Hoàng Cầm ta dựng giữa trời
Chung bát đũa nghĩa là gia đình đấy
Võng mắc chông chênh đường xe chạy
Lại đi, lại đi trời xanh thêm.**

**Không có kính, rồi xe không có đèn,
Không có mui xe, thùng xe có xước,
Xe vẫn chạy vì miền Nam phía trước:
Chỉ cần trong xe có một trái tim.**

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

I/ Tìm hiểu chung:

2. Tác phẩm:

- Tìm hiểu chú thích:
- Thể thơ: Tự do
- Bố cục: 2 phần

Bếp Hoàng Cầm

Anh hùng nuôi quân Hoàng Cầm

Bài thơ
về tiểu đội xe không kính

**Hình ảnh những
chiếc xe không kính**

**Hình ảnh những
người lính lái xe**

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

I/ Tìm hiểu chung:

II/ Tìm hiểu tác phẩm:

1. Hình ảnh những chiếc xe không kính:

- Câu thơ mở đầu như một văn xuôi, giàu tính khẩu ngữ
- Bom giạt, bom rung (Động từ mạnh)

=> Giới thiệu đầy tự nhiên về hoàn cảnh xuất hiện của những chiếc xe không kính

Không có kính không phải vì xe không có kính

Bom giạt, bom rung kính vỡ đi rồi.

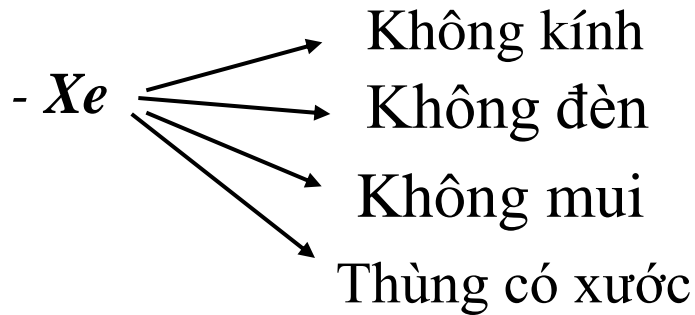

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

II/ Tìm hiểu tác phẩm:

1. Hình ảnh những chiếc xe không kính:

-> Tả thực, điệp ngữ, liệt kê, từ phủ định, tương phản

=> Đoàn xe trần trụi, biến dạng, gợi sự tàn phá khốc liệt của chiến tranh.

Hình ảnh độc đáo, mới lạ, chân thực

Không có kính, rồi xe không có đèn,
Không có mui xe, thùng xe có xước,

**Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước
Mà lòng phơi phới dậy tương lai.**

(Tố Hữu)

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

I/ Tìm hiểu chung:

II/ Tìm hiểu tác phẩm:

1. Hình ảnh những chiếc xe không kính:

2. Hình ảnh những chiến sĩ lái xe :

**Ung dung buồng lái ta ngồi,
Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng.**

**Nhìn thấy gió vào xoa mắt đắng
Nhìn thấy con đường chạy thẳng vào tim
Thấy sao trời và đột ngột cánh chim
Như sa như ùa vào buồng lái.**

Tư thế

**Không có kính, ừ thì có bụi,
Bụi phun tóc trắng như người già
Chưa cần rửa, phì phèo châm điếu thuốc
Nhìn nhau mặt lấm cười ha ha.**

**Không có kính, ừ thì ướt áo
Mưa tuôn mưa xối như ngoài trời
Chưa cần thay, lái trăm cây số nữa
Mưa ngừng, gió lùa khô mau thôi.**

Tinh thần

**Những chiếc xe từ trong bom rơi
Đã về đây họp thành tiểu đội
Gặp bè bạn suốt dọc đường đi tới
Bắt tay qua cửa kính vỡ rồi.**

**Bếp Hoàng Cầm ta dựng giữa trời
Chung bát đũa nghĩa là gia đình đây
Võng mắc chông chênh đường xe chạy
Lại đi, lại đi trời xanh thêm.**

**Xe vẫn chạy vì miền Nam phía trước:
Chỉ cần trong xe có một trái tim.**

**Tình
đồng đội**

**Ý chí
chiến đấu**

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

2. Hình ảnh những chiến sĩ lái xe :

a) Tư thế:

- Ung dung

- Nhìn: → đất, trời, thẳng

→ gió ... xoa mắt ...

→ con đường ...

→ sao trời, cánh chim

-> Đảo ngữ, liệt kê, nhân hóa, điệp ngữ.

➔ Tư thế, phong thái ung dung, hiên ngang, chủ động .

Ung dung buồng lái ta ngồi,

Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng.

Nhìn thấy gió vào xoa mắt đắng

Nhìn thấy con đường chạy thẳng vào tim

Thấy sao trời và đột ngột cánh chim

Như sa như ùa vào buồng lái.

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

2. Hình ảnh những chiến sĩ lái xe :

b) Tinh thần:

Không có kính → Có bụi ..., ướt áo...

→ Chưa cần rửa ..., chưa cần thay...

-> Điệp ngữ, điệp cấu trúc, ngôn từ đậm tính khẩu ngữ

Hình ảnh so sánh gần gũi; giọng thơ ngang tàng, dí dỏm

=> **Tinh thần lạc quan, dũng cảm, bất chấp khó khăn, coi thường gian khổ, hiểm nguy.**

Không có kính, ừ thì có bụi,

Bụi phun tóc trắng như người già

Chưa cần rửa, phì phèo châm điều thuốc

Nhìn nhau mặt lắm cười ha ha.

Không có kính, ừ thì ướt áo

Mưa tuôn mưa xối như ngoài trời

Chưa cần thay, lái trăm cây số nữa

Mưa ngừng, gió lùa khô mau thôi.

BÀI THƠ VỀ TIỂU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

2. Hình ảnh những chiến sĩ lái xe :

c) Tình đồng đội:

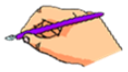
- *Gặp bè bạn ...*
- *Bắt tay qua cửa kính vỡ rồi.*
- *Chung bát đũa...*
- *Lại đi, lại đi trời xanh thêm.*

-> Hình ảnh chân thực, dễ thương;
cách định nghĩa giản dị; điệp ngữ,
ẩn dụ

=> Tình đồng chí gắn gũi, bình
dị mà gắn bó keo sơn, cùng
chia sẻ, cùng lí tưởng.

Những chiếc xe từ trong bom rơi
Đã về đây họp thành tiểu đội
Gặp bè bạn suốt dọc đường đi tới
Bắt tay qua cửa kính vỡ rồi.

Bếp Hoàng Cầm ta dựng giữa trời
Chung bát đũa nghĩa là gia đình đấy
Võng mắc chông chênh đường xe chạy
Lại đi, lại đi trời xanh thêm.

BÀI THƠ VỀ TIÊU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

2. Hình ảnh những chiến sĩ lái xe :

d) Ý chí chiến đấu:

- *một trái tim*

(hình ảnh hoán dụ, ẩn dụ ý nghĩa)

→ Biểu tượng cho quyết tâm, khát vọng giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

=> **Lòng yêu nước sâu sắc, nhiệt huyết tuổi trẻ và ý chí chiến đấu mãnh liệt.**

Lí tưởng cao đẹp của thế hệ trẻ Việt Nam thời chống Mỹ

*Xe vẫn chạy vì miền Nam phía trước:
Chỉ cần trong xe có một trái tim.*

BÀI THƠ VỀ TIỂU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

I/ Tìm hiểu chung:

II/ Tìm hiểu tác phẩm:

1. Hình ảnh những chiếc xe không kính:

2. Hình ảnh những chiến sĩ lái xe :

3. Nhan đề bài thơ :

Nhan đề bài thơ khá dài như dư từ “*bài thơ*”, điều đó tạo nên cái lạ, độc đáo, thể hiện cách nhìn, cách khai thác chất thơ từ hiện thực khốc liệt.

Tôi phải thêm “Bài thơ về...”, để báo trước cho mọi người biết rằng là tôi viết thơ, chứ không phải một khúc văn xuôi. Bài thơ về tiểu đội xe không kính là cách đưa chất liệu văn xuôi vào thơ, những câu thơ “đặc” văn xuôi được kết hợp lại trong một cảm hứng chung.

(Phạm Tiến Duật)

... Bài thơ không phải chỉ viết về những chiếc xe không kính, viết về hiện thực khốc liệt của chiến tranh mà chủ yếu khai thác chất thơ vút lên từ hiện thực ấy, chất thơ của tuổi trẻ Việt Nam vượt lên những khắc nghiệt của chiến tranh.

BÀI THƠ VỀ TIẾU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

I/ Tìm hiểu chung:

II/ Tìm hiểu tác phẩm:

III/ Tổng kết:

BÀI THƠ VỀ TIỂU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

**Nghệ thuật
đậm chất hiện
thực, giọng
điệu ngang tàng,
tinh nghịch,
hình ảnh
thơ độc đáo,
ngôn ngữ giàu
tính khẩu ngữ**

**Hình ảnh những
chiếc xe không kính**

**Hình ảnh những
người chiến sĩ lái xe**

**Tư thế
ung
dung,
hiên
ngang**

**Tinh thần
bất chấp
hiểm nguy,
dũng
cảm,
lạc quan**

**Tình
đồng đội
gắn bó,
yêu
thương
sôi nổi**

**Ý chí
chiến
đấu
vì miền
Nam**

BÀI THƠ VỀ TIẾU ĐỘI XE KHÔNG KÍNH

(Phạm Tiến Duật)

I/ Tìm hiểu chung:

II/ Tìm hiểu tác phẩm:

III/ Tổng kết:

IV/ Luyện tập:

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM

1/ Hai tác phẩm Đồng chí và Bài thơ tiểu đội xe không kính giống nhau ở điểm nào?

A/ Cùng viết về đề tài người lính.

B/ Cùng viết theo thể thơ tự do.

C/ Cả A và B đều đúng.

2/ Những chiến sĩ lái xe Trường Sơn có phẩm chất gì?

A/ Lạc quan, dũng cảm, tinh thần đồng đội sâu sắc

B/ Lạc quan, coi thường hiểm nguy, liêu lĩnh

C/ Vui nhộn, tinh nghịch, dũng cảm

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM

3/ Nghệ thuật đặc sắc của bài thơ vừa được học là gì?

A/ Ngôn ngữ chân thực, tính khẩu ngữ, nhiều hình ảnh thơ đẹp

B/ Giọng điệu trẻ trung, sôi nổi

C/ Bao gồm cả A và B

4/ Hình ảnh những chiếc xe không kính nói lên điều gì?

A/ Tinh thần bất chấp khó khăn của người chiến sĩ lái xe

B/ Sự khó khăn, thiếu thốn của bộ đội ta thời chống Mỹ

C/ Sự khốc liệt của chiến trường thời chống Mỹ

So sánh hình ảnh người lính trong hai bài thơ “*Đồng chí*” và “*Bài thơ về tiểu đội xe không kính*”

Nét chung

- Cùng phải chịu những khó khăn gian khổ ở chiến trường.
- Cùng có ý chí, nghị lực, niềm tin, lí tưởng và tinh thần yêu nước; có tình đồng chí, đồng đội gắn bó, keo sơn.

Nét riêng

Đồng chí

Những người nông dân mặc áo lính, thời kì đầu cuộc kháng chiến chống Pháp với vẻ đẹp, giản dị, tình cảm chân thành, chất phác, mà sâu sắc.

Bài thơ ... kính

Những chàng tri thức trẻ trở thành những chiến sĩ lái xe trong thời kì chống Mỹ, trẻ trung hồn nhiên, hóm hỉnh, tươi tắn, ngang tàng, dũng cảm

HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

1. Học thuộc lòng bài thơ.
2. Nắm vững kiến thức của bài
3. Chuẩn bị bài mới:
 - Ánh trăng (*KK HS tự đọc*)
 - Khúc hát ru những em bé lớn trên lưng mẹ (*KK HS tự đọc*)

